

Асамблея донорів
на ЧАЕС

Як науковці
по водоймі ходили

Історія ЧАЕС
— кіношна і справжня

НОВИНИ ЧАЕС

12 липня 2019 | №14 (1457)

Офіційна газета ДСП «Чорнобильська АЕС»

НБК передано Чорнобильській АЕС

@chernobylnpp

@chernobylnpp

@chernobylnpp

Процес здачі-приймання НБК від компанії «Новарка» Чорнобильською АЕС завершено

9-10 липня 2019 року в Україні відбулося заключне засідання Асамблеї вкладників Чорнобильського Фонду «Укриття» та чергове засідання Асамблеї донорів рахунку ядерної безпеки.

У складі української делегації на засіданні працювали міністр екології та природних ресурсів України Остап Семерак, голова Державного агентства України з управління зоною відчуження Віталій Петрук, виконуючий обов'язки генерального директора Державного спеціалізованого підприємства «Чорнобильська АЕС» Сергій Калашник та голова Державної інспекції з ядерного регулювання України Григорій Плачков.

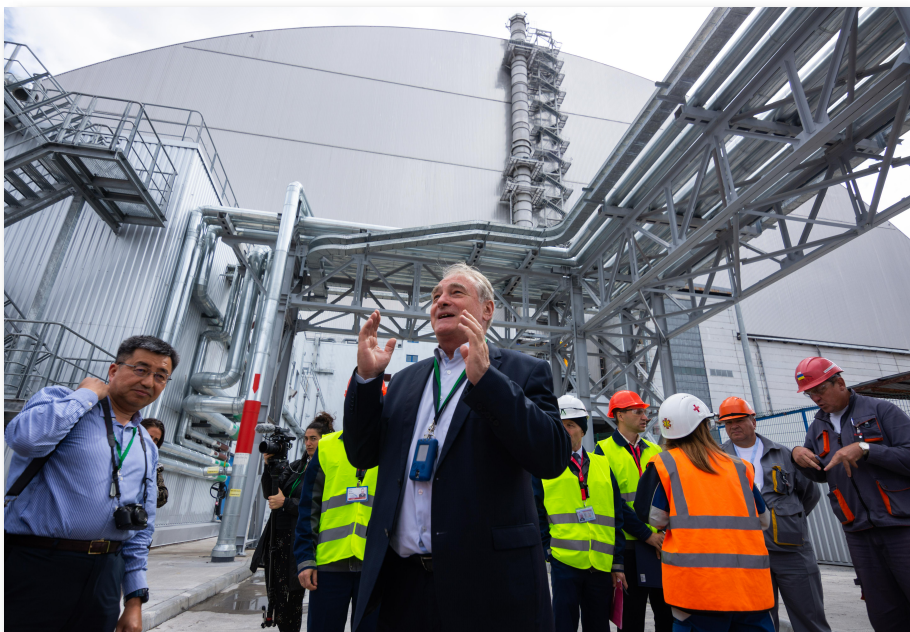
На Асамблеї Європейським банком реконструкції та розвитку (далі: ЄБРР) було представлено інформацію щодо стану виконання робіт за Планом здійснення заходів на об'єкті «Укриття», зокрема проєктів будівництва

яка була генеральним підрядником проєкту, замовнику — Державному спеціалізованому підприємству «Чорнобильська АЕС».

ники ЧАЕС та «Новарка».

У рамках урочистостей на промисловому майданчику станції президент України Володимир Зеленський вручив найвищі державні нагороди — Орден «Золота зірка» — колишнім працівникам ЧАЕС Олексію Ананенку та Валерію Беспалову, які у 1986 році спорожнили басейн-барботер і тим самим запобігли небезпеці нового вибуху. Нагороду третього героя, Бориса Баранова, з рук президента України отримав його син Олександр.

нового безпечного конфайнмента (НБК) та сховища відпрацьованого ядерного палива 2 (СВЯП-2).

10 липня у зоні відчуження відбулася урочиста передача нового безпечного конфайнменту від компанії «Новарка»,

У заході взяли участь найвище керівництво України, представники країн-вкладників Чорнобильського Фонду «Укриття», представники ЄБРР, керівництво та представники ДІЯРУ, Державного агентства з управління зоною відчуження, керівництво та представ-

Нагадаємо, що 27 червня цього року старший інженер-механік реакторного цеху ДП «Чорнобильська АЕС» у 1983-1989 роках Олексій Ананенко, старший інженер турбінного цеху атомної електростанції у 1986 році Валерій Беспалов та начальник зміни цього ж підприємства у 1976-2005 роках Борис Баранов (помертно) удостоєні звання «Герой України» за героїзм і самовіддані дії, виявлені під час ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС, що сталася 26 квітня 1986 року.

У ході зустрічі з представниками країн-донорів президент висловив глибоку вдячність усім, хто допомагав і продовжує допомагати Україні в подоланні

наслідків аварії на ЧАЕС. Він підкреслив своє захоплення тим, що робиться сьогодні на майданчику за міжнародними проектами, а також наголосив на необхідності розвитку туристичного потенціалу зони відчуження.

Володимир Зеленський особисто відвідав центральний щит контролю і управління нового безпечного конфайнмента та простір під Аркою НБК, ознайомився з ходом робіт із завершення будівництва сховища відпрацьованого ядерного палива сухого типу (СВЯП-2), а також віддав данину пам'яті подвигу ліквідаторів аварії на ЧАЕС, поклавши квіти на меморіалі Героїв Чорнобиля.

Довідково.

Згідно з контрактом успішне завершення пробної експлуатації НБК, яка тривала 72 години та закінчилася 25 квітня 2019 року, є початком гарантійного періоду (етап дослідно-промислової експлуатації), який триватиме один рік.

Після завершення процесу приймання-передачі об'єкта ЧАЕС отримає ліцензію та перейде до експлуатації комплексу НБК і демонтажу нестабільних конструкцій ОУ.

3 Указу Президента України №512/2019 Про деякі питання розвитку територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи

10 липня президентом України підписано указ, спрямований на стимулювання відродження територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, підтримки природоохоронної діяльності на цих територіях, створення умов для використання їх туристичного потенціалу, популяризації та утвердження бренд-меседжу «Безпечний Чорнобиль».

Згідно цього документу, у тримісячний термін Кабінет Міністрів України повинен вжити заходів, спрямованих на удосконалення умов відвідування зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення та розвиток туризму на цих територіях, зокрема:

- забезпечити перевірку технічного стану контрольно-пропускних пунктів у зоні відчуження і зоні безумовного

(обов'язкового) відселення та проведення у разі необхідності робіт з їх відновлення і належного облаштування, а також затвердження схем переміщення відвідувачів на контрольно-пропускних пунктах для забезпечення їх безпеки та підвищення пропускної спроможності таких пунктів;

- вжити заходів щодо облаштування визначених в установленому порядку маршрутів необхідною інфраструктурою, неухильного додержання правил радіаційної безпеки під час перебування відвідувачів у цих зонах, оновлення обладнання і приладів з проведення дозиметричного контролю;
- сприяти створенню нових маршрутів відвідування, зокрема маршруту з використанням водних шляхів, з облаштуванням відповідних контрольно-пропускних пунктів та інше.

Серед змін — удосконалення порядку та умов відвідування

зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення, зокрема подання запитів про намір відвідування територій через електронний кабінет за три календарних дні до дня відвідування, опрацювання запитів з використанням інформації, наданої правоохоронними органами, та отримання результатів розгляду запитів про намір відвідування в електронному вигляді, презентація на міжнародному туристичному ринку нового напрямку — «Безпечний Чорнобиль». Також будуть розглянуті питання щодо проведення в зоні відчуження і зоні безумовного (обов'язкового) відселення навчально-тренувальних заходів з попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій, у тому числі в рамках поглиблення співробітництва з державами-членами НАТО та державами-членами ЄС у сфері цивільного захисту.

Окрім того, Кабмін має підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України законопроекти стосовно перегляду правового режиму зон радіоактивно забруднених територій, доцільності подальшої дії окремих обмежень та заборон на здійснення видів діяльності у таких зонах, посилення відповідальності за порушення вимог режиму радіаційної безпеки в місцевостях, що зазнали радіоактивного забруднення, особливостей функціонування Чорнобильського ра-

діаційно-екологічного біосферного заповідника, тощо.

Згідно з даним указом, також має бути вдосконалено механізму використання коштів, які перераховуються відповідно до Закону України «Про поводження з відпрацьованим ядерним паливом щодо розміщення, проектування та будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій» на соціально-економічний розвиток міста Славутич, Іванківського і Поліського районів Київської області, закріпивши необхідність спрямування таких коштів насамперед на заходи із забезпечення прав та інтересів відповідних територіальних громад, а також на заходи з розвитку зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення.

Серед перерахованих в указі заходів — прийняття в установленому порядку в експлуатацію об'єкта «Пусковий комплекс нового безпечного конфайнменту».

Повний текст указу доступний за посиланням:

<https://www.president.gov.ua/documents/5122019-28317>

Співпраця з Бельгією: дезактивація РЗОМ

3-4 липня на ЧАЕС працювала делегація з Бельгії — представники компанії Tractebel та Інституту Радіоелементів, які є експертами з характеристизації радіоактивних відходів.

коли у рамках Меморандуму про технічну співпрацю з компанією Belgoprocess було проведено спільні роботи у сфері управління якістю та проведено аналіз ризиків «Програми поводження з

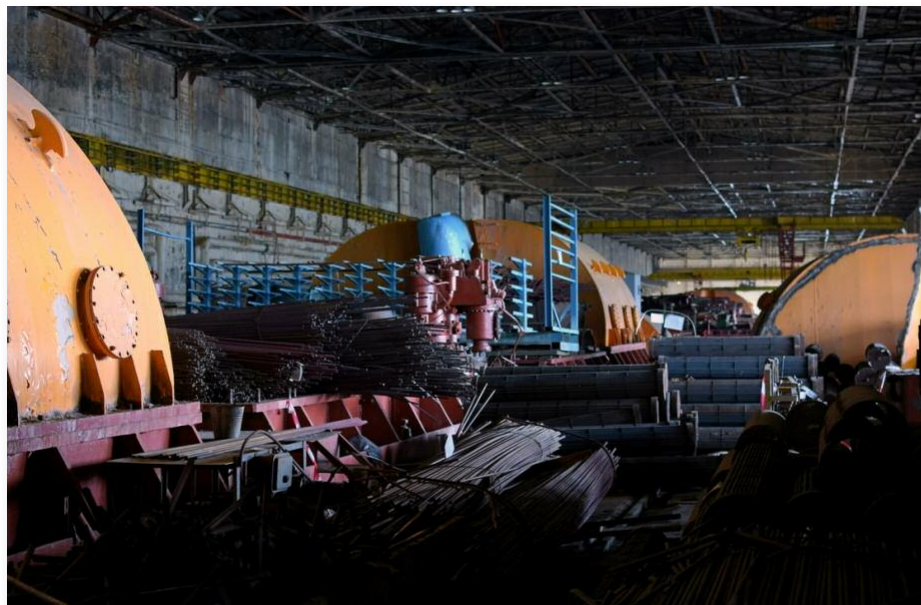
поводження з твердими РАВ.

У червні 2018 року було підписано меморандум про співпрацю між ДСП ЧАЕС та компаніями Tecsnubel, SCK-CEN та Tractebel щодо вирішення проблем дезактивації труб малого діаметру. Саме в рамках цієї співпраці і здійснювався даний візит.

«Ми знаємо, що ЧАЕС має високу кваліфікацію у питаннях дезактивації. Ми хочемо на власні очі побачити ваші установки з дезактивації, поспілкуватися з людьми, які з ними працюють, та зрозуміти, чим саме ми можемо вам допомогти», — прокоментував Карло Де Леллі — експерт-ядерник Інституту Радіоелементів Бельгії.

На майданчику експерти побували на установках дезактивації у машинному залі ЧАЕС та у будівлі 81, де дізналися параметри установок, ознайомилися з процесом дезактивації та поставили питання спеціалістам станції. 4 липня відбулася підсумкова зустріч із керівництвом профільних підрозділів ЧАЕС для обговорення побаченого та планування майбутньої роботи.

За словами експертів, у вересні слід очікувати черговий візит, однак цього разу вже експертів зі створення установки з дезактивації.

Візит відбувся у рамках фінансованої урядом Бельгії програми співпраці між ДСП ЧАЕС та рядом бельгійських компаній: Tecsnubel, SCK-CEN, IRE-Elit та Tractebel.

Взаємодія Чорнобильської АЕС з бельгійськими компаніями почалася у 2016 році,

радіоактивними відходами на майданчику ДСП «Чорнобильська АЕС».

У 2017 році до вже наявної програми уряд Бельгії виділив додаткові кошти для навчання спеціалістів ЧАЕС обслуговуванню та ремонту маніпуляторів BROKK, які використовуються на заводі з

Делегація FORATOM відвідала ЧАЕС

2 липня з візитом на ЧАЕС прибула делегація Європейського ядерного форуму.

Європейський ядерний форум — організація, яка сприяє розвитку мирного використання ядерної енергії, інформує та надає допомогу у розв'язанні проблем розвитку ядерної галузі, співпрацює з урядами країн-членів FORATOM та Європарламентом, а також відстоює інтереси галузі. Україна — асоційований член Європейського ядерного форуму з 26 червня 2011 року.

Майданчик ЧАЕС гості відвідали у рамках участі у конференції Українського ядерного форуму. Очолив делегацію Ів Дебазей — Генеральний директор FORATOM.

Оскільки FORATOM супроводжує атомні електростанції на усіх стадіях життєвого циклу, делегатам було важливо побачити зміни, які відбулися на ЧАЕС після катастрофи 1986 року.

«Ми завжди раді показати нашу станцію людям. Від'їжджаючи звідси вони розуміють, що «Чорнобиль» — це вже не так страшно, як їм здавалося. У нас на майданчику реалізуються найбільші міжнародні проекти, такі як будівництво нового безпечного конфайнменту чи нового сховища відпрацьованого ядерного палива. Ми показуємо, що можна працювати з

усією світовою спільнотою щоб навіть таку важку аварію можна було подолати разом», — підбив підсумки зустрічі з представниками FORATOM перший заступник генерального директора ЧАЕС Валерій Сейда.

У ході візиту делегація відвідала головний корпус Чорнобильської АЕС та місто Прип'ять.

ВАЖЛИВО

Дії при пожежі у транспортному засобі

Доволі часто виникають ситуації, коли пожежа спалахує у транспортних засобах. Причиною таких пожеж можуть бути наступні чинники: несправність електромереж, внаслідок чого виникає коротке замикання, халатність водія, несправні паливопровод, перевезення палива в пластиковій тарі при високій температурі на дворі, у транспорті та інші причини. У Правилах пожежної безпеки для підприємств і організацій автомобільного транспорту України визначений порядок дій у разі пожежі.

Водію транспортного засобу, в якому спалахнула пожежа, необхідно :

- у випадку займання автомобіля водій повинен зупинити його, з'їхавши на узбіччя, вимкнути запалювання, відключити

акумулятор від загальної мережі і виконати вимоги Правил дорожнього руху щодо зупинки;

- після зупинки автомобіля негайно відкрити всі виходи, забезпечити швидку евакуацію пасажирів і приступити до гасіння пожежі.

При ліквідації пожежі необхідно:

- гасіння пожежі розпочати з розлитого під автомобілем палива;

- водію потрібно пам'ятати, що для всіх вогнегасників, рекомендованих для комплектації автотранспорту, час безперервної роботи становить не більше 9-15 секунд;

- найбільший ефект досягається під час одночасного гасіння групою людей із застосуванням декількох вогнегасників, а також, якщо одночасно застосовуються підсобні засоби: сніг, пісок, покривало та ін;

- для водія небезпечно гасити вогонь в одязі, забрудненому паливом.

Отже, для уникнення пожеж у транспорті потрібно не нехтувати правилами безпеки, наведеними вище. Їх повинні дотримуватись як водії, так і пасажирів задля перешкодження виникненню небезпечних ситуацій. Під час пожежі пасажирів, взаємодіючи між собою та з водієм, можуть уникнути жахливих наслідків пожежі. Знаючи, як поводитися у цій ситуації та вчасно реагуючи на події, Ви зможете самі забезпечити собі спокійний проїзд у транспорті.

Як науковці по водоймі ходили

2-3 липня за підтримки МАГАТЕ на базі інституту гідробіології НАН України та на промисловому майданчику ЧАЕС проходив семінар із розгляду підсумків робіт з виведення з експлуатації става-охолоджувача. В обговоренні теми взяли участь експерти України та Великої Британії.

На семінарі були розглянуті результати досліджень інститутів гідробіології та сільськогосподарчої радіології НАН України, Українського гідрометеорологічного інституту та інших поважних наукових установ країни. Експерти неодноразово відмічали надзвичайно високу якість і точність моніторингу, що його виконували фахівці ЧАЕС у рамках реалізації проекту виведення водойми-охолоджувача з експлуатації.

Довідково. Водойма-охолоджувач Чорнобильської АЕС є штучно створеним технологічним водоймищем цілового використання.

Розташована водойма на правому березі річки Прип'ять на 1,5 км нижче залізничного моста лінії Чернігів-Овруч.

Її було введено в експлуатацію з початком пуску енергоблоку № 1 у 1976 році. На момент введення в експлуатацію водойма була спорудою у вигляді чаші, заповненої водою лише на половину. З введенням в експлуатацію блоків №3 і №4 у 1983 році, чаша водоймища була розширена з площі у 12,7 км² до 22,9 км² (площа за розміром дорівнює близько 3000 футбольних полів).

Проектні характеристики водойми-охолоджувача:

Протяжність	—11,4 км
Середня ширина	—2,2 км
Середня глибина	—6,6 м
Найбільша глибина	—21 м
Рівень води	—111 мБС
Площа	—22,9 км ²
Об'єм води	—150 млн. м ³
Довжина огорожувальної дамби	—21,6 км

Колишня водойма-охолоджувач. Вигляд 2019 року.

Фільтраційні втрати	—70-100 млн. м ³ /рік
Висота зеркала над рівнем р. Прип'ять	—6 – 7 м.

Як розповів провідний інженер відділу стратегічного планування ДСП ЧАЕС Федір Ланських, переважна більшість учасників семінару висловила думку щодо необхідності продовження вивчення процесів, котрі відбуваються у водоймі-охолоджувачі зараз, коли він досяг проектного рівня води і виведений з експлуатації, а також у подальшому. Це має виключно важливе значення для багатьох наукових галузей, оскільки у світовій практиці досі не існувало досвіду та науково підтверджених даних щодо зняття з експлуатації технічних водоймищ такого розміру — особливо за умови забрудненості радіонуклідами їх акваторії та територій, де вони розташовані.

Довідково. ТЕО встановлено критерії, при досягненні яких готується звіт та ухвалюється рішення про завершення робіт зі зняття з експлуатації водойми-охолоджувача ЧАЕС:
- рівень води у водно-болотній екосистемі визначається рівнем атмосферних опадів, підземних вод та природним гідрологічним режимом р. Прип'ять;

них опадів, підземних вод та природним гідрологічним режимом р. Прип'ять;

- потужності експозиційної дози на осушених територіях перебуває на рівні значень, визначених проектною документацією;

- зміни радіаційної обстановки на прилеглих до водойми територіях за рахунок вітрового переносу радіоактивних аерозолів з осушених територій перебувають на рівні аерозольної активності приземного шару території зони відчуження і залежать від природних та техногенних факторів.

Формування рослинного покриву відбувається у залежності від фізико-хімічних особливостей ґрунтів на осушуваних територіях. При цьому відсутні негативні ерозійні процеси, котрі призводять до погіршення екологічного та радіаційного стану прилеглих територій.

- трансформація території водойми-охолоджувача ЧАЕС у водно-болотну екосистему відбувається без погіршення санітарно-епідеміологічної ситуації, а тенденції до її погіршення відсутні.

У рамках технічного туру на ЧАЕС експерти оглянули водойму-охолоджувач та його дамбу, побували на колишній береговій насосній станції-3, яка забезпечувала підтримання рівню води у водоймі за часів її експлуатації, а також відвідали технологічні споруди недобудованої третьої черги ЧАЕС та оглядовий павільйон нового безпечного конфайнмента і місто Прип'ять.

Довідково.

Потужність експозиційної дози (ПЕД) Для контролю радіаційного забруднення територію водойми-охолоджувача умовно розділено на 2 сектори: північну і південну частини.

Встановлено значення радіаційних критеріїв кінцевого стану ПЕД:

- для північної частини — 12 мкЗв/год;
- для південної частини — 6,1 мкЗв/год.

За результатами вимірювань, ПЕД на осушених доступних ділянках північної частини складає від 0,7 до 10 мкЗв/час (h-1m), ПЕД на осушених на аналогічних ділянках південної частини складає від 0,5 до 3 мкЗв/год. (h-1m).

активності, зафіксовано, що дані ділянки вкриті рослинністю, отже перенесення радіоактивності не виявлено, відтак інженерні заходи зі зниження ПЕД на ділянках не виправдані. Виконується радіаційний контроль навколо даних ділянок.

У рамках семінару відбулась зустріч

мінару та подальші кроки ЧАЕС щодо остаточного зняття водойми з експлуатації, а також того, хто і як має виконувати подальший моніторинг та обслуговування водойми.

«Зняття з експлуатації водойми-охолоджувача — це один з наймасштабніших проєктів не тільки на ЧАЕС, а й в Україні вцілому.

Процес, який відбувався протягом більш п'яти років, призвів до суттєвих змін у рівні ґрунтових вод поблизу станції, до змін в екосистемі навколо водойми, та й загалом його результати помітні навіть з космосу.

Проте, вже сьогодні зрозуміло, що треба ще багато чого зробити, зокрема з ремедіації територій, які звільнилися від води, і зараз Чорнобильська АЕС звертається до Адміністрації зони відчуження з проханням вирішити, хто буде у подальшому відповідати за територію колишнього охолоджувача станції, оскільки будь-які подальші дії щодо водойми логічно підпадають під функцію ДАЗВ відносно реабілітації територій, забруднених внаслідок Чорнобильської катастрофи», — підкреслив начальник відділу стратегічного планування ДСП ЧАЕС Дмитро Стельмах.

Сучасна водойма для забезпечення технічних потреб ЧАЕС. Вигляд 2019 року.

Виявлено невеликі локальні ділянки, на кторих ПЕД перевищує встановленні значення. За результатами додаткового контролю аерозольної

з першим заступником генерального директора (з планування та зняття з експлуатації) Валерієм Сейдою, в ході якої було обговорено результати се-

Історія ЧАЕС — кіношна і справжня

Світ продовжує обговорювати серіал «Чорнобиль». Протягом тих півтора місяця, що минули з моменту виходу серіалу на екрани, станцію відвідало близько двох десятків знімальних груп різних каналів, які мали на меті отримати коментарі щодо подій квітня 1986-го безпосередньо від ліквідаторів.

По слідах серіалу, 27 червня 2019 року Президент України Володимир Зеленський підписав Указ «Про присвоєння звання Герой України» трьом ліквідаторам аварії на Чорнобильській атомній електростанції.

Власне, розвінчування міфу про «забутих водолазів ЧАЕС» почалося ще торік, коли герої, яких народне тільки чомусь охрестив «чорнобильськими водолазами», але й передчасно поховав, отримали ордени «За мужність» III ступеню з рук попереднього президента. І ось нарешті — найвища українська нагорода. Що ж насправді зробили ці люди?

Протягом багатьох років історія подвигу трьох працівників ЧАЕС, яка висвітлювалася в різних ЗМІ колиш-

нього Радянського Союзу і ЗМІ сучасних, була спотворена. У багатьох джерелах зазначалося, що через 10 днів після операції зі спорожнення ба-

Баранов прожив трохи довше. І що нібито усіх трьох ховали в щільно запаяних цинкових трунах.

Олексій Ананенко отримує нагороду. 2019 рік. ЧАЕС.

сейна-барботера Чорнобильської АЕС старший інженер-механік реакторного цеху № 2 Олексій Михайлович Ананенко і старший інженер управління блоком № 3 Валерій Олексійович Беспалов померли в одній з московських лікарень, а начальник зміни станції Борис Олександрович

Але насправді історія, що її розповідали у ЗМІ, мала безліч цікавих подробиць і зовсім інший кінець. І вже точно справжня історія дуже відрізняється від кіношної.

Урядова комісія після консультацій з академіками Є.П.Веліховим і В.А.Легасовим визнала існування ризику парового вибуху, вірогідного у разі пропалювання розплавленим паливом опорної плити реактора і подальшого попадання в підреакторні приміщення двоповерхових басейнів-барботерів, заповнених в результаті руйнувань високоактивною водою.

На десятий день після аварії — 6 травня 1986 року — силами персоналу зміни ЧАЕС, військових і пожежних була здійснена операція зі звільнення приміщень від води. Після монтажу гнучкої траси велику частину рідини за короткий термін було відведено з басейну в спеціальне безпечне місце, але залишилася чимала кількість, яку можна було спустити лише одним способом — відкривши зливні вентиля басейнів четвертого

Нагороду отримує Валерій Беспалов. 2019 рік. ЧАЕС.

енергоблоку, що знаходяться в неосвітлених приміщеннях, у високих рівнях радіації і під півметровим шаром радіоактивної води з концентрацією до 10 кюрі на літр.

Протягом чверті години старші інженери ЧАЕС Олексій Ананенко і Валерій Беспалов у супроводі начальника зміни станції Бориса Баранова, одягнені в гідрокостюми, «озброєні» ліхтарями і необхідним інструментом, дісталися потрібного приміщення, провели звірку маркування вентилів, відкрили засувки і здійснили спуск води, що залишилася, отримавши за цей короткий час близько 10 річних доз радіації.

Заступник Голови Ради міністрів колишнього СРСР, голова Урядової комісії з ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС Б.Щербина тоді особисто подякував героям, пообіцявши високі нагороди. Однак, їх подвиг так і не був гідно відзначений.

Кадр з серіалу. Насправді вони були не в аквалангах, а у респираторах...

ходять. Я розумів, що потрібно дуже швидко пройти. Якщо довго ходити – доза буде збільшуватися. В цьому немає сенсу ніякого. Ось так ось тримаєшся з цього боку і проходиш. А потім схопитися і далі йти. Зістрибувати

«Оплесків не було. Ми ж звичайні люди. Це була звичайна робота. Валя каже, що нам якісь гроші дали. Там якась сума смішна була – 80 рублів...», — розповів, як було насправді, ліквідатор.

Кадр з серіалу. Олексій Ананенко не пам'ятає, щоб насправді ліхтар у них згасав...

Після виходу серіалу «Чорнобиль» журналісти «5-го каналу» взяли коментарі у Олексія Ананенко щодо епізоду, який розповідає про його частку великого чорнобильського подвигу:

«...Показано, що вони дуже повільно

можна, але це ж нічого не дасть. Воду набирати погано», — пояснив після перегляду фільму Олексій Ананенко. За словами пана Олексія, коли він спускався в затоплений коридор, на собі мав два дозиметри. Але точних показників на них уже не пам'ятає.

2017-го він потрапив під колеса автівки. 36 днів пробув у комі. Увесь цей час від нього не відходила дружина. Вона і зараз увесь час поряд і допомагає йому згадувати подробиці 86-го, адже пам'ять після аварії значно погіршилася.

Разом вони понад двадцять років. Жартома розповідають: якби не Чорнобиль і не вимушений переїзд до Києва, вони, можливо, і не зустрілися б. Але навіть Валентині після одруження подробиці героїчного вчинку розповів не одразу.

«Коли ми одружилися, я не знала. Я знала, що він ліквідатор, — і все. Більше я нічого не знала, він мені не розповідав. Я вже потім почала дізнаватися від його друзів. А насправді масштаб цієї трагедії я відчула в серіалі», — розповіла Валентина Ананенко.

Великий інтерес до трьох працівників Чорнобильської АЕС з'явився лише у травні – після виходу серіалу.

До цього про героїчних «водолазів» майже не згадували.

«Десь, мабуть, років 5 тому з'явилася ця стаття, що водолази померли, їх поховали в цинкових гробах. Ми з чоловіком сміялися і писали «привіт з того світу», — з певним сумом пожартувала дружина Олексія Ананенка.

Як ліквідатор, Олексій Ананенко отримав квартиру, в якій мешкає і нині. Окрім «Золотої зірки» Героя України, має два ордени. Один, вже згадуваний вище, торішній — за «За мужність» III ступеня, ще один — часів СРСР. Як кавалер орденів і ліквідатор, отримує символічну місячну доплату. Всі ці кошти йдуть на лікування.

Олексій Михайлович Ананенко та Валерій Олексійович Беспалов і наразі мешкають разом із нами.

На жаль, у 2005 році пішов з життя Борис Олександрович Баранов. Він працював на ЧАЕС до останніх своїх днів. Помер від інфаркту, після робочої зміни, перебуваючи в м. Чорнобиль. Можливо, його ім'я з'явиться на карті м. Києва: відповідна петиція з'явилася на сайті Київської міської ради. Щоб її розглянули, потрібно 10 тисяч підписів.

«Чорнобильські водолази» — це лише один епізод з низки епізодів героїчної епопеї подолання катастрофи. Кожен день кожний, хто виходив у свою зміну на ЧАЕС і виконував

щоденні робочі справи, вчиняв той чи інший подвиг — не усвідомлюючи, не думаючи навіть, що своїми діями він, хай хоч як парадно це звучить, рятує світ. Такі собі буденні подвиги, кожен з яких має право бути, щонайменше, відомим широким колам громадськості.

Навіщо? Ну, хоча б для того, щоб запобігти виникненню нових, образливих для персоналу Чорнобильської АЕС міфів на кшталт: «З розповсюдженням аварії боролися виключно пожежні, а працівники станції втекли у безпечні місця».

Наразі розвінчано ще один міф про Чорнобильську катастрофу. Виправлено відповідну статтю у Вікіпедії — Асоціація «Український ядерний форум» написала у цій живій електронній енциклопедії правдиві статті про ліквідаторів аварії на ЧАЕС, які фігурують у міфі про «чорнобильських водолазів» Бориса

Баранова, Валерія Беспалова та Олексія Ананенка. Нагорода — підкреслимо, заслужена — знайшла героїв.

Чому ж не відпускає відчуття певної незавершеності справи, гіркоти навіть? Напевно, тому, що сотні, якщо не тисячі, інших героїв-чорнобильців й досі залишаються невідомими громадськості та невідзначеними увагою держави.

Звісно, вони працювали не за нагородою, а тим більше, не за великі гроші, як показано в серіалі «Чорнобиль». Але вони, принаймні, мають право на визнання. Бажано — поки ще живі. Вони мають право на те, щоб держава підтримала їх заради, коли вони вже не молоді і здебільшого зовсім не здорові люди. Не нагородою єдиною... Не за інформаційним приводом... Не до чергової дати... Просто із вдячності, на яку вони чесно заслуговують.

й характер, котоявився в этом ис-

ские люди, каждый абочем месте помооблю. На полную зывели пять действ-ергоблоков энергетической ГРЭС под Киеделано для того, чтотели не ощущали нестроэнергии, из-за осрегатов в Чернобыле. и обязались досрочно е один блок ГРЭС. Вдной донецкие горняады депутата Верхов-

рует на нашем несчастье. Недруги кликушествуют: Киев отравлен, вся Украина отравлена, везде паника, все убегают. Народ со своей земли не убегают. Он борется за нее, защищает, спасает»

Чернобыльская авария больно затронула советских людей. Боль эта особо тяжела здесь, в Киеве, сказал в заключение писатель. И тем более острым должно быть здесь чувство великой ответственности, ибо только оно может приносить уверенность и надежду.

нем, военачальников. Вопросы решаются оперативно, ответственно. Здесь рассуждают так: «Да, рискованно. Да, опасно — радиация, но делать-то надо». И делают. За дни, прошедшие после 26 апреля, проведена гигантская работа, благодаря которой и удалось локализовать источник опасности, решить вопросы огромной технической сложности, которые до Чернобыля никто никогда в мире не решал. Мы видели здесь уникальные машины, автоматы, манипуляторы, работающие без людей в экстремальной обстановке. Но мы еще раз убедились в истине: никто и никогда не заменит человека. Какой бы технически совершенной ни была машина, ее никогда не удастся наделить такими чертами человека, как самоотверженность, мужество, героизм.

...Нет сегодня на смене заместителя начальника реакторного цеха номер три А. Кедрова. Он в Москве. Те, кто сейчас стоит у пульта управления станции, направили инженера в столицу, чтобы от всех их, от друзей и товарищей, сказал поощрительное слово начальнику

полнить эту рацию.

Они вызвались сами — начальник смены Чернобыльской станции Б. Баранов, старший инженер управления блоком турбинного цеха номер два В. Беспалов и старший инженер-механик реакторного цеха номер два А. Ананенко. Роли распределились так: Алексей Ананенко знает места задвижек и возьмет на себя одну, вторую покажет Валерию Беспалову. Борис Баранов будет помогать им светом.

Операция началась. Всех троих облачили в гидрокостюмы. Работать предстояло в респираторах.

Приводим рассказ Алексея Ананенко: — Обдумали заранее все, чтобы не мешать на месте и уложиться в минимальное время. Взяли дозиметры, фонари. Нам сообщили о радиационной обстановке как над водой, так и в воде. Пошли по коридору к бассейну-барбатору. Тьма кромешная. Шли в лучах фонарей. В коридоре тоже была вода. Где позволяло пространство, двигались переребками. Иногда пропадали свет, действовали на ошупь. И вот чудо — под руками заслонка. Попробовал повернуть

ГЕРОЙСКИЕ ПАРНИ

в длится сейчас работа на Чернобыльской им разрешили про- один час. Но об этом

ром корреспонденты овь поднялись на борт а МИ-8. До этого, в аийские дни, мы были помощниками летчиков, в сложнейшей техниче-иационной обстановке

ные и летчики предложили не бросать, а укладывать мешки на утонченные места. Делается это с помощью специальных парашютных фалов. Пакеты крепятся на них с вертолетов. Когда машина выходит на цель, она зависает над нужной точкой. Опускают груз, и фал отцепляется. Попадание предельно точное. После такой заделки наступил следующий этап — укладка

Ukraine NOW

Газета: «Новини ЧАЕС»

Засновник: ДСП «Чорнобильська АЕС»

Газету засновано у 1995 році. Свідомство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Кі №830 від 11 листопада 2004 року.

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь.
Над номером працювали: Майя Руденко, Тетяна Рабчевська, Дмитрій Корчак.

+380 4593 431 02 / m.rudenko@chnpp.gov.ua